

Tisková zpráva

Vlastníci lesů, ochránci přírody, akademická sféra i zástupci průmyslu: Novela zákona o lesích jde správným směrem

Praha, 29. května 2024

Novela zákona o lesích zanedlouho zamíří do vlády. Zhruba před rokem a půl tzv. Platforma za novelizaci lesního zákona složená ze zástupců vlastníků lesů, lesníků, ochránců přírody, akademiků i průmyslu společně vyzvala Ministerstvo zemědělství k okamžitému zahájení prací na jím avizované novele zákona. Za hlavní důvod novelizace platforma označila nevratné dopady klimatických změn a nutnost zachování všech funkcí lesa – produkčních i mimoprodukčních – pro budoucí generace. Platforma společně formulovala osm požadavků, které je potřeba do novely promítnout. Návrh předložený Ministerstvem zemědělství do meziresortního připomínkového řízení jde podle platformy správným směrem a pomůže udržet třetinu Česka zalesněnou.

Platforma požadovala do novely promítnout zlepšení odborného fungování dohledu státní správy lesů a zajištění její efektivity prostřednictvím samostatných lesních úřadů, volnější ruce pro vlastníky lesů a snížení byrokracie při správě lesa, stanovení vhodných adaptačních opatření, podporu dobrovolného sdružování drobných vlastníků lesů, posílení zavádění inovací a nových poznatků vědy do lesnické praxe za účelem zajištění schopnosti adaptovat se na klimatickou změnu a narůstající tlak škůdců, včetně modernizace a rentability lesnických provozů, aktivní prevenci škod způsobených zvěří, zavedení platby za ekosystémové služby, ale i zlepšení životního prostředí v lesích.

Na tom, že nová právní úprava o lesích, kterou představilo Ministerstvo zemědělství, přispěje k zachování našich lesů i do budoucna, uvolní ruce vlastníkům lesů a lesním hospodářům pro samostatné rozhodování a vytvoří předpoklady k zajištění všech funkcí lesa, se dnes shodli zástupci různých zájmových stran:

- Sdružení vlastníků obecních, soukromých a církevních lesů v ČR (SVOL)
- Český svaz ochránců přírody (ČSOP)
- Lesnická a dřevařská fakulta Mendelovy univerzity v Brně
- Pro Silva Bohemica
- Asociace lesnických a dřevozpracujících podniků (ALDP)
- Svaz zaměstnavatelů dřevozpracujícího průmyslu (SZDP)
- Česká lesnická společnost (ČLS)
- Asociace soukromého zemědělství (ASZ)

„V uplynulých letech jsme byli svědky kůrovcové kalamity mimořádného rozsahu. Lví podíl na jejím vzniku měla změna klimatu, zejména sucho, vysoký podíl smrku na nevhodných stanovištích, ale i nefunkčnost státní správy. Návrh novely lesního zákona, který předložilo Ministerstvo zemědělství do meziresortu, přináší kýžené pozitivní změny. Vede k zajištění odolnosti našich lesů, předcházení kalamitám, podporuje přirozenou obnovu lesa, tvorbu pestřejších lesů a rozvoj méně využívaných systémů hospodaření. Návrh ale také bere na zřetel, že les je i zdrojem obživy a český vlastník lesa musí být v evropském prostoru konkurenceschopný,“ uvádí Jiří Svoboda, předseda SVOL.

„Návrh zakotvuje povinnosti vlastníka lesa tak, aby byla zachována podstata lesa, aby požadavky společnosti na funkci vodohospodářskou, klimatickou, rekreační a další, byly naplněny. Ostatní záležitosti ale nechává na vlastníkově, případně na odborném lesním hospodáři, aby se rozhodoval

Tisková zpráva

podle místních podmínek a možností, podobně jako v sousedním Rakousku nebo Bavorsku. Žádné zavírání lesů se nechystá, ale i chování návštěvníků musí mít svá pravidla, a to především z důvodu zajištění jejich bezpečnosti. V návrhu zatím postrádáme deklarovanou pomoc drobným majitelům lesa a výraznější reformu státní správy,“ doplňuje Svoboda.

Potřebu přijetí novely lesního zákona podpořili také zástupci ochránců přírody, akademické obce a zpracovatelů.

„Tato novela je krok správným směrem. Při rozhodování o budoucnosti lesa dá větší prostor lesním hospodářům, což zajistí povede k zvýšení pestrosti a tím i stability našich lesů. Nutnou podmínkou ovšem je plošné snížení stavů spárkaté zvěře, která je dnes pro obnovu druhově pestrých lesů limitujícím faktorem,“ připomíná Libor Ambrozek, předseda Českého svazu ochránců přírody.

„Asociace lesnických a dřevozpracujících podniků (ALDP) pozitivně hodnotí záměr novely zákona o lesích prodloužit lhůtu pro obnovu lesa ze dvou na pět let. Takové opatření přispěje k tomu, aby skladba lesů byla odolnější a reagovala na klimatickou změnu. Novela zákona o lesích by měla umožnit snížení minimálního věku pro obnovní těžbu smrku a dalších dřevin z 80 na 60 let. Toto opatření je vzhledem k očekávaným celkovým těžbám 2025–2028 v ČR, tj. cca 15,5–16 mil m³ z pohledu dřevozpracujícího průmyslu adekvátní,“ uvedl Ivan Ševčík, ředitel ALDP. *„Pro tuzemský dřevozpracovatelský průmysl je klíčovou prioritou zajištění dostupnosti dřeva jako základního obnovitelného přírodního zdroje pro zpracování. Tato priorita se musí brát v úvahu při dalším rozšiřování chráněných území podle cílů vyplývajících z nových předpisů Evropské unie a odpovídající české legislativy,*“ dodal Ševčík.

„Kalamita mj. ukázala, že ani jakkoliv přísná legislativa nedokáže zabránit obrovským škodám na lesních porostech a potažmo na životním prostředí v situaci, kdy na tuto situaci není připravena ani státní správa, ani lesní (zejména jehličnaté) porosty dlouhodobě vychovávané podle celkem uniformních schémát. Vítáme daleko větší přenesení zodpovědnosti v rozhodování o budoucnosti lesa na jeho vlastníka. Jsme přesvědčeni, že právě uvolnění možností, jak spravovat svůj majetek i s ohledem na jeho veřejné funkce povede k daleko pestřejším, a tím i odolnějším strukturám lesů. Novela i tak zůstává kompromisem mezi posledním zněním zákona a jeho daleko progresivnějším zněním, ke kterému směřuje,“ uvedl Milan Hron, člen výboru Pro Silva Bohemica.

„Novela lesního zákona je vítána, ačkoli záměrem lesníků bylo prosadit s ohledem na řadu zásadnějších změn celý nový lesní zákon. Především jej zjednodušit a liberalizovat. Novela je však rozsáhlejší, upravuje hospodaření v lesích v kontextu kalamitních situací a vývoje změny klimatu posledních let. Novodobý lesník totiž pracuje v extrémně ztížených podmínkách s ohledem na ne zcela předvídatelnou změnu prostředí, ekonomickou nestabilitu, dynamiku systému a další překážky, při nedostatku personálu. Musí řešit zabezpečení existence lesů a plnění celé škály mimoprodukčních funkcí lesa pro celou společnost, které nabývají na významu. Novela dává vlastníkově větší zodpovědnost, rozumnému lesnímu hospodáři větší volnost v rozhodování, která v dalším kroku snad ještě více naroste. Bez vhodné úpravy zákona o myslivosti, však i tento zdánlivě větší krok ztrácí na významu,“ zdůraznil Radek Pokorný, vedoucí Ústavu zakládání a pěstění lesů Lesnické a dřevařské fakulty Mendelovy univerzity v Brně.

Kontakt pro média:
Jana Divišová, PR manager
728 872 159
divisova@svol.cz